

SLOVENSKI JAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četr leta 3 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravljanje se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

„Slovensko društvo“ v Ljubljani

sklicuje tem potom

JAVNI SHOD

dne 3. decembra 1893

ob 10 $\frac{1}{2}$. uri dopoludne

v poletnem salonu hotela „Pri Maliču“ v Ljubljani.

Dnevni red:

Razgovor in sklepanje o političnem položaju in nameravani volilni reformi ministerstva.

K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno

odbor.

Levičarski nazori.

Zadnje dni smo opetovano dokazovali, da nam novo ministerstvo ni naklonjeno, da so njega posamični člani v večji ali manjši meri odločni nasprotniki naših narodnostnih prizadevanj, da nam bode v zmislu koalicijskega programa na vso moč nasprotovalo in da tisti del slovenske delegacije, ki se ni izneveril Hohenwartu, nima niti sence upanja, da bi v narodnem oziru mogel kaj doseči.

Stališče koalicije je v vladnem programu povsem jasno določeno. Vlada in koalicija zahtevata, da se ohrani sedanje posestvo stanje posamičnih strank in narodov tako v političnem, kakor v kulturnem oziru. Kar ima sedaj kdo, to mu ostani tudi v bodoče, pa bodi ta posest še tako krivična in nezakonita. Od tega ni smeti odnehati; izpremembe so izključene. Na tej podlagi se je dogovorila in sklenila koalicija in da so mogli Nemci in Poljaki ta pogoj z mirno vestjo vzprejeti, je jasno vsakomur, kdor ve, da je velika večina posestnega stanja levicarjev in Poljakov v nebo upijoča krivica.

Toda v koaliciji sami so elementi, katerim to ne zadošča, in ki interpretirajo koalicijski program vse drugače, nego lahkoverni „Vaterland“ in njegovi somišljeniki. Prav ti pokladajo v koalicijski program tendenze, ki se nikakor ne strinjajo z dotičnim pojasnilom grofa Hohenwarta.

LISTEK.

Margarita.

Spisal Lajos.

(Dalje.)

Utopljen v take misli prišel je v gledališče. Peli so opera „Il Trovatore“. Margarita je pela ulogo „Leonore“.

Nikdar se mu ni tako lepa zdela, ko ta večer, niti očesa ni obrnil od nje.

Opozila je i ona, kako jo gleda, kako ji sledi z očmi.

Po končani igri jo je pričakoval, da jo spremi domov.

Prišla je kmalu in molč se oklenila njegove roke, katero ji je ponudil.

„Danes ste krasno peli, signora“, dejal je Merini, „občinstvo je bilo očarano. Menil sem, da podero gledališče, tako so ploskali; pa to ni bil več plosk, to je bilo divjanje; vsa srca so bila uneta.“

„In Vi, signor konte?“, prašala je ona, čudeč se, da jo bivali, kar doslej še nikdar ni storil.

Zlasti Nemci na Češkem in na Štajerskem imajo kaj čudne nadeje. Tako je Graška „Tagespost“ priznalo bivšega deželnega glavarja Štajerskega in sedanjega trgovinskega ministra grofa Wurmbranda, kar dvakrat zapored pojasnila stališče, katero zavzemajo Wurmbrand in njegovi somišljeniki napram narodnostnim težnjam Slovencev. Pisala je mej drugim: „Zelo bi obžalovali, ako bi vlada, boječ se, da bi od koalicije odpadle neke frakcije, dovolila tem koncesije, ki bi bile zoper bistvo s tolikimi težavami doseženega porazumeljenja. Doba, v kateri so se Čehom in Slovencem delale koncesije, je minola. Ti narodi so v zadnjih štirinajstih letih na troške Nemcev toliko dosegli, da je naravnost smešno, ako trde, da so še vedno prikrajšani. Če ima kdo pravico tožiti, tako so to Nemci; smeli bi zahtevati, da se vsaj del storjenih jim krivic izravna, da se narodno posestvo stanejo v njim v korist premeni in da se odstrani marsikaj tega, kar je bilo njim v škodo storjeno. Če se v svoji skromnosti in zaradi ljubega miru zadovolje s tem, da se slaviziranje Avstrije zaustavi, tako so v samozatajevanji storili več, kakor se sme od njih zahtevati. Če Slovani s tem niso zadovoljni, če zahtevajo, da se nadaljuje krivica, potem naj gredo v opozicijo.“ Take nazore ima glasilo ministra Wurmbranda, tako sodi ta list naš položaj in položaj Nemcev! In potem se še zahteva, naj nam kri ne zavre, kadar čitamo tako očitno laž in tako nesramno zavijanje. Nemcem se je zgodila krivica, ker smo mi tekomp let priborili stoti del v osnovnih zakonih zajamčenih nam pravic, dočim so drugod te pravice še vedno samo na papirju. Nemcem se je zgodila krivica, ker je slovenski jezik na Kranjskem postal deloma ravnopraven nemščini, dočim je ta ravnopravnost na Primorskem in na Štajerskem povsem iluzorna, na Koroškem pa je sploh nič ni! In še to bi se po nazorih „Tagespostnih“ inspiratorjev moralno odpraviti in obuviti me! Nemci in Slovenci staro razmerje, ki je bilo po priliki tako, kakor nekoč mej nemškimi vitezi in

slovenskimi tlačani. In potem se še drzno trditi, da je pohlevna izjava slovenskih secesijonistov bojni klic, da jim ni za ravnopravnost, nego za podjavljenje Nemcov. „Nobenemu Jugoslovancu“ — pravi „Tagesposta“ — „sploh nobenemu avstrijskemu Slovenu se ni boriti za ravnopravnost, ker so jo Sloveni že davno dosegli. Državni osnovni zakoni jo jamčijo in dolgoletna praksa je mejo dopustnosti prekoračila in dala Slovenom še več, kakor jim gre po pravici. Nemci imajo pravco tirati, da se jim povrne silna škoda, katero jim je nesrečni Taaffeov sistem prouzročil. Trditi, da imajo Sloveni še kaj zahtevati, je brezprimerna predzrost. Kaj pa še hočejo? Ali bodi država njih birič?“

Vodilna misel teh, z vso surovostjo ne niskog značaja pisanih ekspektoracij je nedvoumna. Wurmbrand in za njim stoječi koaliranci ne priznavajo naših narodnih in političnih pravic in bi nam radi še to oteli, kar imamo, le moči v to jim nedostaje in zato se za sedaj zadovolje z obranitvijo svoje posesti, čakajo ugodnega trenotka, da nam ugrabijo borne pravice, pridobljene v prvih letih Taaffeove vlade.

Ali je v koaliciji, v kateri imajo nekateri takе nazore, kakerne je razkrila „Tagesposta“, mesta za slovenske poslanke, o tem lahko prepustimo sodbo javnemu mnenju. Vsekako bo pa to klasičen prizor, ko bodo slovenski člani Hohenwartovega kluba dovoljevali vladni dispozitiv fond in tako pred vsem svetom votirali Plenerju in Wurmbrandu svoje zaupanje.

Politični razgled.

Notranje dežete.

V Ljubljani, 30. novembra.

Izjemne naredbe.

Včeraj se je odsek za izjemne naredbe zopet sešel. Položaj se je v tem premenil in kar so levicarji prej obsojali, to odobravajo sedaj. Za naredbe sta govorila svobodoljubni dr. Koppen, grof Fran Coronini, proti naredbam dr. Herold, dr. Pacak in grof Alfred Coronini. Herold je v svojem govoru tudi na to opozarjal, da se v Trstu še nikdar ni razglasilo izjemno stanje, dasi bi tam bilo več povoda za to, kakor v Pragi. Grof Fran Coronini mu je ugovarjal, češ, da v Trstu ni takih razmer kakor v Pragi. Dobri ta gospod je najbrž pozabil

Druzega dne se oglašata pri konteku de Merini dva gospoda: major Salveni in baron de Netolli.

Predstavita se mu kot priči markija Toreau.

„Hvala gospoda, da sta se potrudila“ odvrne Marini hladno: „Moji priči sta nadporočnik Carli in vicomte de Renier. Izvolita se k njima potruditi. Moj naklon.“

Ona dva sta bila malo v zadregi, a slednjič jima ni preostajalo drugo, nego se posloviti.

Popoladan prideti njegovi priči Carli in Renier ter mu naznanita pogoje: dvakratna menjava krogelj na 20 korakov daljave. — Dvoboje se ima vršiti drugi dan ob 6. uri zjutraj v bližnjem mestnem gozdčku.

Merini je bil zadovoljen, le distanca mu je bila prevelika. Slednjič se je tudi temu vdal.

„Oprostita gospoda, da Vaju ne slišim še ostati“ dejal je, ko sta se ona dva postavljala. „Urediti imam še svoje stvari, pisati nekoja pisma. Kdo zna, če mi bo to jutri še mogoče. A rivedereti!“

Šla sta.

Merini je pisal Margariti. Vzel je na kratko slovo, prošeč jo, da naj se ga spominja, če pa ne bo.

„Jaz?“
„Dà, Vi.“
Gledal je v stran, srce mu je hitreje bilo.
„Jaz“, dejal je slednjič, ne da bi jo pogledal.
„Jaz želel sem biti — Manrico.“ Obmolknil je.

Njo je stresla neka tajna sladka groza, menila je, da se bliža trenotek, ko ji pove, da jo ljubi, a pokazati tega ni hotela.

„O, signor konte“, dejala je poredno, a srce ji je burneje bilo, „signor konte se laska. Te čednosti še nisem opazila. Od kdaj ta prevrat?“

Postal je resen.

„Vi se šalite“, govoril je na pol očitajo.
Zginil ji je smebljaj z ustem.

„Jaz Vam verujem, signor.“

Prišla sta do njenega stanovanja.

Podala mu je roko.

Gledal ji je v oči tako, kakor gleda umetnik ljubljen umotvor, katerega pa mora oddati ptujim rokom, da sam ne pogine — gladu.

„Adio — Leonora“, dejal je slednjič, poljubivši ji roko.

„Adio — Manrico“, odvrnila je ona in odšla.

* * *

na razne bombe, ki so že v Trstu pokale, na obile iridentovske demonstracije in na številne poštenjske, ki so bili rad iridentizmu že obojeni. Tudi iridentovskih listov ni čital, sicer bi ne bil mogel Heroldu ugovarjati. Kadar pridejo izjemne naredbe v plenum, pričakovati je ostre debate. Viadje ta perspektiva očitavalo neugodna in zato je ministarski svet sklenil zahtevati, naj bodojo dotične se državnega zbora tajue. Koaliranci bodo težji gotovo ustregli, nam pa bo s tem na voljo dano verjeti ali ne verjeti, da je vlada imela kak razlog za razglasenje izjemnih naredeb. Da so razlogi zadostni, ne bi jih treba prikrivati. Avstrijski narodi imajo pravico vedeti, kako se utemeljuje razveljavljenje najvažnejših državljanjskih pravic in prešinti jih mora velika nezaupnost tako proti vlasti kakor proti odločilnim strankam, ako vidijo, da se hoče vsa stvar soditi javnega mnenja odtegniti. V drugih državah bi to pač ne bilo mogoče.

Bosna in Hercegovina.

Zadnji čas je se je tudi inozemsko novinarstvo zanimati za Bosno in Hercegovino. Petrograjske „Novosti“ spravile so to vprašanje v pogovor in njihov članek priobčili so razn nemški, angleški in francoski listi in dodali svoje opomnje, iz katerih je vidno, da dotičnim pisateljem bosansko vprašanje ni prav jasno. Tudi „Independent bélge“ ni prezrla rečenega članka „Novosti“ in mej drugim omenila: Tega članka „Novosti“ nikakor ni smeti zmatrati izrazom mišljena ruske vlade. Vabil temu je vred n pažje. „Novosti“ zahtevajo, naj avstrijska vojska zapusti Bosno in Hercegovino in naj se ti deželi proglašiti za avtonomni. To se pravi dalje iti, nego je treba, ker to vprašanje še ni dozorelo zatako radikalno rešitev. A moment se bliža, ko bodo to vprašanje v programu ruske diplomacije zamenjeno bolgarsko vprašanje. — Na te opazke odhengra belgijskega lista odgovorile so „Novosti“ obširno, zagovarjajo svoje stališče glede Bosne in Hercegovine ter mej drugim rekli: „Morda ima „Independent bélge“ prav s trditvijo, da to vprašanje za diplome še ni dozorelo. Mi pa trdimo, da je popolnoma dozorelo in da je čas, spraviti je potem časopisov pred javno mnenje Evrope. Še več: prav sedaj je prišel čas, da se sprožijo vsa vprašanja, nastala iz nepravilnega tolmačenja in pačenja Berolinskega traktata. Spominamo se one težke dobe, ko je povsem osamljena Rusija prišla na Berolinski kongres in bila tam vsled pritiska sovražne koalicije velikih držav prisiljena, odreči se uspehom svojih zmag. Kdo more tajiti, da je bil Berolinski traktat nasilstvo za Rusijo in balkanske narode? Tekom let se je na Berolinskem kongresu določeno politično ravnoteže premenilo na skodo evropskega miru. Angleška si je prilastila Egipt, Bolgarska je pršla v roke usurpatorjev in samo združuje Rumelijo z Bolgarsko še ni potrjeno od velesil in je torej proti traktatu Položaj na izoku predstavlja celo vrsto nezakonitosti. Rusija se je doslej omejevala na platoučne proteste zoper te nezakonitosti, oškodjujoče nje najvažnejše interese. Prisiljena je bila čakati. Rusko francoska zveza je sedaj gotova stvar in Rusija more zehati, naj velike države uvažajo posledice oboroženega miru in naj privolijo v revizijo Berolinskega traktata. Francija in Rusija ne želita vojne, nego mirno rešitev prepornih vprašanj, ali njuna zveza ne more pomentiti sankcije raznih nezakonitosti, priznanja statusa quo, ki je proti interesom Rusije in Francije in vsega človeštva. Ako bi ta dvojna zveza ne imela svrhe, odpraviti storjene krivice, ne imela bi pravega pomena. Po stavila si je plemenito in vzvišeno nalogo, da zagotovi evropski mir. Najbolje sredstvo bi bil mejnarozen kongres. Če bi se doseglo sporazumevanje, bi bilo moči začeti z razroževanjem in balkanski narodi bi dobili pravilne uvete svojega razvoja. Evropi pa bi bil zagotovljen mir.

Povod dvoboju je popolnoma zamolčal, omenil je le, da mu častna zadeva potiska orožje v roko.

Na večer je dal pismo svojemu slugi z naročilom, da naj je drugi dopoludan odda signori Margariti Bianchi.

* * *

Lepo jutro je bilo, ko se je Merini s svojima pričema peljal do dogovorenega gozdčka.

Marki Toreau in njegovi priči so bili že na mestu.

Merini je bil miren, navdajala ga je zavest, da se bojuje za čast Margaritino.

Priča skušajo nasprotnike in nasprotja poravnati, a Merini jim pretrga besede.

„Gospoda, ne trdite se; škoda časa. Kri bo poravnala, besede ne“, dejal je mrzlo ter šel na svoje mesto.

Tudi marki Toreau se je brez obotavljanja podal na odkazani prostor.

Nasprotnika sta imela hkrati streljati.

Priča stopijo v stran.

Jedna... dve... tri...

Marki je stal kakor steber ter zmagovalno zrl na svoj vis-a-vis, ki je, položivši roko na prsi, omahnil in se zgrudil na tla.

Vnanje države. Atentat na nemškega cesarja in na grofa Caprivja.

Predvčerajšnjim in včeraj poročali so listi o atentatu na nemškega cesarja in na njegovega kanclerja grofa Caprivja. Iz začetka ni nihče prav verjel, dokler se stvar ni officijozno potrdila. Cesar Viljem in Caprivi dobila sta vsak dva zaboječka, poslana iz Orleana. Vsebina teh zaboječkov je bila deklarirana kot same. Pobočnik Caprivijev je skušal zaboječek z nožem odpreti, a predno je to mogel storiti, padla so iz zaboječka neka zrna. Pobočnik je ogledal in videl, da je smodnik. Zaboječek se je potem s primerno previdnostjo odprt in pokazalo se je, da je tako napravljen, da bi se pri otvorjenju pokrova sprožila patrona z nitroglicerinom. Da ni pobočnik slučajno zagledal smodnikovih zrnec, nastala bi bila lahko strašna nesreča. Kdo je zasledil cesarju poslani zaboječek, tega iz listov ni izvedeti. Sudi se, da so ta atentat poskusili anarhisti v Orleanu, mej katerimi je mnogo Nemcov. V državnem zboru nemškem naznani je včeraj predsednik Levetzow to dogodbo tako, da o nje resničnosti ni dvomiti. Francoski listi povdajajo, da prouzročitelj atentata gotovo ni Francoz, češ, da Francozi nimajo ničesar proti Capriviju kot politiku in človeku, ker ni v nikaki zvezi z dogodbami l. 1870.

Anglija in Rusija.

V angleški zbornici razpravljalo se je te dni o ustanovitvi ruskega brodovja v Sredozemskem morju. Gladstone je izjavil, da ne vše, ali je Rusija storila kakve korake, da si pridobi svoj pristav v Sredozemskem morju, in če se v to svrbo vrše kakva pogajanja. Pač pa, rekel je Gladstone, se je zgordila ali se vsaj pripravlja neka druga prememba mednarodne važnosti. Glasom pogodeb sploh ne smejo vojne ladije skozi Dardanelle. Ruske oklopnice pa so že večkrat tod vozile. Ako bi Turčija, kakor se piše, res formalno dovolila Rusiji, voziti z vojnimi ladjami skozi Dardanelle, potem bi to isto pravico zahtevala Anglija tudi zase in mogle bi jo zahtevati tudi druge države, ker imajo vse jedenske pravice. Gladstoneov govor je obudil ne samo na Angleškem ampak tudi na celem kontinentu precej pozornosti.

Italijanska ministarska kriza.

Kralj Umberto je vzprejel demisijo Giolittijevga ministarstva in naročil dosedanjemu predsedniku poslanske zbornice Zanardelli, naj sestavi nov kabinet. Zanardelli, kateremu je podpora Giolittijevih priateljev zagotovljena, posvetoval se je z raznimi parlamentarnimi veljaki in namerava sestaviti nekako koalično ministerstvo, katero bi podpirala zmerna levica, kakor se imenujejo različne liberalne frakcije, izločeni pa bi bili konservativci. Crispijeva frakcija in republičanski ter socijalistični radikalci. Za inozemstvo je zlasti važno vedeti, na kako stališče se postavi Zanardellijev ministerstvo glede vnanje politike in glede italijanske vojske. Zanardelli je brezpogojen privrženec trozvezje in bo najbrž dosedanjega ministra vnanjih del, Brina, pridržal v kabinetu, da nadaljuje vnanjo politiko v zmislu, v katerem se je vodila doslej. Ali bo Italija zamogla ostati vera tej zvezi, tega seveda ne morejo Zanardelli in njegovi tovariši odločiti, to je zavisno od italijanskih finančnih pričakovanj.

Dopisi.

Iz Trsta, 29. novembra. [Izv. dop.] („Delavsko podporno društvo“ in verski razkoli.) V tukajšnjih delavskih krogih je vzbudil skrajno ogorčenje članek, s katerim je skušal vaš „Slovenec“ v soboto razdor zasejati tudi mej složne

Prihite je zdravnik, odpel mu obliko ter preiskoval rano.

„Konte Merini je smrtno zadet“ izjavil je slednjič. Zavezal mu je za silo rano, vzbudil ga iz nezavesti ter ga s pomočjo sekundantov odvedel v svojo ekvipažo.

Prej, ko se odpeljejo, pristopi marki. Molče si nasprotnika podasta roki. Lahek poklon in ekvipaža se počasi pomika proti domu.

Bilo je okoli tretje ure popoludne. Merini je ležal v svoji postelji, poleg nje sta ga čuvala zdravnik in Francesco.

„Koliko je ura, Francesco“, vpraša bolnik.

„Tri bo takoj, signor conte“ odvrne sluga.

„Francesco, pojdi vča in čakaj, da Te poklicem“ veli Merini.

Sluga odide.

„Signor dottore“ ogovori konte zdravnika, „roko na srce, koliko časa mi je še živeti?“

„Vi preveč govorite“ odvrne zdravnik mesto odgovora.

„To ni nikak odgovor na moje vprašanje“ de Merini nejevoljno. „Resnico mi povejte: koliko časa mi je še živeti?“

Zdravnik je bil v zadregi, teško mu je bilo

slovenske delavce Tržaške. Ta članek pisan je tako perfino, da bo z njim Ljubljanska klerikalna garda izgubila pri nas zadnjo ped tal. In prav je tako. Današnja „Edinost“ objavila bo v obrambu tak podlo napadenega društva sledče „Postavo“, katero blagovolite ad informandum misera plebis contribuentis objaviti tudi v vašem cejenem listu. Glas se sledče:

Ker gospoda pri „Slovencu“ nikakor ne vedo, na koga bi vrgli varok, da so nekateri Slovenci nižjega stanu prestopili v „pravoslavno vero“, zatemava se neki Tržaški dopisnik v sobotni „Slovenčevi“ številki posebno v „Delavsko podporno društvo“, katero je po mnenju g. dopisnika vzrok, da delavci „sovražijo cerkev, da prestopajo v pravoslavno vero itd.“

Gospod dopisnik, ki, kakor pravi, dobro pozna razmere delavskega stanu, izraža se v svojem dopisu tako, kakor bi mej udi „Delavskega podporno društva“ ne bilo nobenega vernega katoličana, ampak sami brezverci, in da vsakdo, ki pristopi v to društvo, kmalu prične Sovražiti cerkev ter polagoma vgasne v njem vero, da Sovraži vas, kar mu velevajo krščanske dolžnosti.

Kot vzrok temu navaja to, da ima delavec v tem društvu na razpolago obilo „brezverskih“ časopisov in občuje z ljudmi, kateri so po mnenju gosp. dopisnika „brezverci“. Kajti pravi doslovno: Po glavi mu rojé izrazi za duhovščino, katere se je naučil iz „Slovenskega Naroda“, proti cerkvi, izrazi iz „Slovenskega Sveta“, iz „Edinosti“ in „Sote“, članki proti dubovščini itd. —

Najprej naj bode g. dopisniku povedano, da izmej ouih, ki so prestopili k pravoslavni veri, ni bil nijeden ud „Delavskega podporno društva“. Ne moremo torej razumeti, čemu se to podnika društvo, katero pri tem nima ničesar opraviti.

Mi moramo iz tega sklepati, da g. dopisniku ni mnogo ležeče na resnici, ampak da je tebi nič meni nič vso krvido zvali na nas in vse drugo zamolčal. Iz katerega vzroka je to storil, notemo tu pretresati, dasiravno ne bi ga bilo težko uganiti. —

Dalje se g. dopisnik izraža tako, kakor bi „Delavsko podporno društvo“ ne imelo drugega berila, kakor samo „brezverske“ časopise, kateri so bajé vzrok vsemu zlu sedanjega časa.

Da bi svoje čitatelje bolj podpri v tej veri, naštel je samo njemu sovražne časopise. Da pa ima društvo tudi druge odločno konservativne časopise — in mej temi Ljubljanskega „Slovenca“ samega — in mnogo zabavnih, poučnih in leposlovnih knjig, se g. dopisnik prav lahko prepriča v društvenih prostorih. Tudi se lahko prepriča iz „letačega poročila“, koliko knjig ima društvo in koliko se jih je v minulem letu prečitalo. Društvo se dosti trudi, da bi se delavci vsestransko izobrazili ter jim daje dovolj pončnega berila na razpolago, torej so sumnjenja g. dopisnika povsem neutemeljena.

Gospodu dopisniku pa je menda žal, da se delavski stan izobražuje bolj in bolj, zbor česar tudi tlačeni delavci pridejo do spoznanja, ba bodo sami vedeli soditi, kje je prav, kje ne.

Dalje v prilogi.

povedati, da predno bo solnce zašlo, splaval bo duh bolnikov v večnost.

Merini je opazil zdravnikovo zadrgo, slutil je resnico.

„Če nočete Vi govoriti, dottore, govoril bom jaz“ reče konte. „Prej ko bo večer, me ne bo več.“

Zdravnik je molče pokimal.

„Jaz se smrti ne bojim“ nadaljuje Merini, „a resnica mi je ljubša, nego dvom i negotovost, to zadnje dvoje muči in je hujše od bridke resnice.

Zdravnik je ustal.

„Oditi moram, signor konte; obiskati imam še nekoje bolnike, a zvečer se zopet vrnem.“

„Hvala Vam, a predno odidelete, pošljite mi slugo v sobo.“

Seglata si v roke.

„Morebiti zadnjikrat“ reče Merini na pol snehljaje.

„No, tako hitro ne bo, a za nekaj ur boste pripravljeni.“

Odšel je.

Tako je stopil Francesco. „Stopil Francesco, stopil Francesco“

Sluga je stopil tik postelje.

(Konec prilog.)

Da, g. dopisnik; časi se izpreminjajo in mi pa žajimi. Bodite prepričani, da mi nismo nikakor brezverci, ampak vedno in povsod verni katoličani, ki smo bili in bodo vedno udani sv. veri in katoliški cerkvini ter smo vedno pripravljeni braniti resnice sv. vere.

S tem pa, da se zavedamo svoje narodnosti in svojih stanovskih pravic, nismo nikakor nasprotvni sv. vere in katoliške cerkve.

Da se pa v mnogih stvareh ne strinjam z nje voditelji, to radi pripoznamo in Vam tudi odkrito rečemo, da se toliko časa ne bodo žajimi strijnili, dokler bodo pisali o nas tako, kakor ravno piše Ljubljanski „Slovenec“.

In menite li, da nas to ne boli, da naša čestitljiva zastava letos ni smela v cerkev, ko v prejšnjih letih ni bilo nikdar nikake ovire?! Saj bi se tej naredbi brez ugovora uklonili tudi mi, ako bi videli, da se postopa z vsemi jednakom; ali zamolčati ne smemo, da se je kmalu potem v veteranom dovolilo to, kar se je nam zabranilo. In vendar ni naše društvo nič manj patrijotično, dobrodelno pa morda še v večji meri, nego društvo veteranov.

Konečno bi želeli, da nam g. dopisnik v prihodnje ne podtika pregreškov, katerih mi nismo zakrivili, ampak nas raje pusti v miru.

Iz Ljubnega na Štajerskem, 29. novembra [izv. dop.] (Slovensko dijaštvu) Društvo češkoslovanskih rudarskih akademikov „Prokop“ v Ljubnem na Štajerskem priredilo je dne 10. t. m. v veliki dvorani hotela „Mohr“ slavnost: „skok čez kočo“, na katere izid more biti ponosno. Ta slavnost bila je še pred par leti splošna, to je — rudarska, no radi mržnje proti Slovanom premenila se je v narodno.

Lepo se razvija mej dijaštvom slovenska zajemnost, kar se je pri tej priliki pokazalo. Ne samo češka in slovenska inteligencija Ljubenska, ampak tudi slovenska akademična mladež iz Gradca odzvala se je povabilu. Tako smo imeli čast videti mej nami 7 Triglavov, 4 Čehe in 1 Hrvata. Navdušenost bila je splošna.

Stud. rer. mont. Holaň, predsednik „Prokopa“, pozdravil je srčno mile nam goste. Za pozdrav zahvalil se je v imenu Slovencev predsednik „Triglava“ stud. med. Kruščič, Čehov stud. iur. Černohorsky, Hrvatov drnd. Lažansky, Srbov stud. rer. mont. Dimitrijević.

Pele so se češke in slovenske pesmi pod vodstvom stud. rer. mont. JUC Friedricha in stud. med. Svaba. Posebno pozornost vzbujal je s svojim divnim baritonom stud. med. Šuhec.

Stud. rer. mont. JUC Sobek govoril je o programu in zgodovini rudarstva, posebno „lisjakom“ (bruc), kateri vstopajo pri tej slavnosti v rudarski stan. Stud. iur. Krupat povdral je v svojem govoru, da naj vsakdo ne samo svoje, ampak tudi slovenske zastavi ostane zvest.

Drugi dan napravili smo z milični nam gosti izlet v Göss. Posebno ganljiv trenotek je bil, ko je predsednik Triglava svel si svojo trobojico ter jo pripel predsedniku Prokopa na prsa. Isto to napravil je starosta Prokopa. Menjala sta si trobojici, hoteč s tem pokazati svoje pobratimstvo. Marsikatero oko, gledajoče ta važni prizor, rosilo je radost.

Polskih akademikov je sicer tukaj veliko število, ali žali bog, pri slavnosti nismo videli nobenega. Zaka? Na to vprašanje si labko vsakdo sam odgovoril.

Pri odhodu Graških gostov odmevala je na kolodvoru slovenska pesem in klici: „Na svidenje pri Prešernovi slavnosti“ so se razlegali.

Domače stvari.

Z današnjo številko odlagam iz zasebnih razlogov vodstvo „Slovenskega Naroda“, katero sem bil začasno prevzel dne 15. septembra minolega leta. Skušal sem pošteno služiti pošteni slovenski stvari, danes pa si štejem v častno dolžnost, da iskreno zahvaljujem vse one p. n. rodoljube, ki so list za mojega vodstva duševno podpirali in še posebej tiste, ki so mi izkazovali posebno zaupanje, proseč vse, da bi tudi odslej ostali zvesti našemu listu. Dopisi itd. blagovolijo naj se pošljati odslej ali na uredništvo ali pa neposredno g. dru. Ivanu Tavčarju, predsedniku „Narodne Tiskarne“. Bog in narodi!

Dr. Karl Triller.

— (Komers.) Dunajski slovenski visokošolci priredili prve dni meseca decembra iz Hohenwartovega kluba izstopivšim poslancem velik komers.

— (Iz pisarne slovenskega narodnega gledališča.) V soboto dne 2. decembra se predstavlja po Wilbrandtovem igrokazu „Die Tochter des Herrn Fabricius“ prevedeni igrokaz „Svetinova hči“. Posebno vnanje rodoljube opozarjamona to zanimivo predstavo igre, ki je že pri prvem predstavljanji na čitalniškem odru dosegla popolen uspeh.

— (Osobne vesti.) Glavni davkar v Mariboru g. Koniček stopil je v pokoj. Začasno vodstvo glavnega davčnega urada v Mariboru je prevzel g. A. Rohrer, davkar v Brežicah. — Davčna pristava Ivan Šumenjak in Rajko Mally imenovana sta davčuima preglednikoma, praktikant Ferdo Klobasa pa davčnim pristavom.

— (Poročil se je) dne 28. t. m. v Ljubljani g. Matej Hafer, notarski kandidat na Brdu, z gospodinjo Alojzijo Jakše.

— (Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!) Uredništvo našega lista poslal je kot kronski dar: g. Juraj Bežek iz Kranja 31 krov, katere je nabral g. Ivan Rakovec na ženitovanji g. Kočevarja z Vrhniko z gdēno Tinico Erženovo v Bitnem. — Živili rodoljubni darovalci in darovalke in njih nasledniki!

— (Slovensko gledališče.) „Lustspiel der Situationskomik“ pravijo Nemci igrati, ki dosegajo komični učinek z golj o različnih situacijah, v katere prihajajo deluječe osebe. Značaji so po stranska stvar; tipični so, navadno precej na debelo zarisani in po vseh igrah te vrste tradicionalni. Poglavitno pa je dejanje. Ali to zopet ne izvira iz notranjih nagibov oseb, ampak je zgolj zunanje, je bolj ali manj duhovito izumljen zapletek vsakdanjih dogodeb. Pri situacijskih igrah je torej vse ravno rabe od postopanja v takozvanih karakterističnih igrach. Umetnostne vrednosti take igre seveda nimajo in tudi imeti nečemo, saj so namenjene jedino le hipni zabavi občinstva, katero se ali ne more ali pa za trenotek noči baviti z resnimi stvarmi. Mbi rekli, da so to populudanske igre. V Nemčih je začel ta žaner, kakor znano, zloglasni mnogopisec Kotzebue, a največji poslavitelj teh iger je Roderich Bredix — In taka je bila tudi včerajšnja Lufsova burka „Pension Schöller — Veharjevo letovišče“. Naslov ni srečno izbran, igra bi se prav tako lahko imenovala tudi „Zmešnjava na zmešnjavo“, na katere Kotzebuejevo burko smo se nehote spomnili. S tem pa je notranja vrednost igre seveda dovolj obsojena. Sicer se pa mora priznavati, da je pisatelj kaj spremeno razpostavil znane osebe v zanimljive nove in verjetne položaje. Starec čudak, matere, ki hočejo na vsak način omožiti svoje hčere, ženski „blastrumpf“, ekscentričen svečnovi potovalec, major gromovnik, gledališki entuzijast brez sposobnosti — komu niso to znane osebe? In vendar ne moremo reči, da niso originalne situacije, v katere se družijo te osebe. Prvi akt je seveda bolj okvir igri in tudi konečni razplet zamotoane snovi ni bogosigavedi kako presenetljiv. S tem večjim humorjem pa so obdani in v zelo verjetno prevaro zbrani prizori v domnevani blaznici in na domu „Zagorjanovem“. Zelo verjetni so zlasti oni momenti, s katerimi se starec posebnež potruje v svoji veri, da ima opraviti z umobolnimi. Učinit je bil konec drugega dejanja, ko prinese „Mirko Nemir“ dva mlada tigra na oder in vse kriči in beži pred ujima, gospod Boršnik pa kar čez „rampu“ skoči v prostor za orkester. — Igralo se je razun v nekterih manjših ulogah izborno. G. Boršnika „Filip Zagorjan“ in gospe Boršnikove „Olga Strelova“ zaslужijo naše popolno priznanje glede na masko in na igro. Zanimljiv je bil tudi gospod Danilo kot „Mirko Nemir“ in igral je prav dobro, ker se mu zopet jedenkrat ni bilo treba preveč opirati na pomoč šepetaške. Gdž. Nigrinova je takisto dobro predstavljala skrbno mater, ki mladim in starim možem nastavljata zanjke, da bi ujela ženina svoji hčerki. G. Orekeh utegne biti precejšnje igralske sposobnosti, toda v ulogi „Maks Ropreta“, ki ne more izgovarjati črke r, je bila njegova deklamacija zelo neumljiva. Izmej manjših ulog je pohvalno omenjati še gdž. Slavčeve in g. Verovška. Vsi drugi so imeli ali premajhne uloge, ali pa so tako igrali, da jih pri najboljši volji ne moremo drugače označiti, nego ako boemo biti laskavi, kot nadobudne začetnike. — Gledališče je bilo že precej polno.

— (Z slovenske bolnike) v bolnici milosrdnih bratov v Zagrebu poslal nam je rodoljub gospod M., računski oficijal v Ljubljani 14 zvezkov knjig, katerih vzprejem hvaležno potrjujemo.

— (Skladni koledar.) V založbi „Narodne Tiskarne“ izšel je danes skladni koledar za l. 1894. Vnana oblika tega koledarja, ki se je narodnemu občinstvu nad vse priljubil, je jako elegantna in ukusna, cena 50 kr., po pošti 55 kr. pa primeroma zelo nizka. Koledar se dobiva v „Narodni Tiskarni“, pri g. A. Zagorjanu in pri vseh knjigotržcih.

— (Iz pred porotnega sodišča.) Pri včerajšnji obravnavi bil je obtožen 19 let stari kajžarski sin France Kristan iz Zvirč v okraju Kraujskem hudodelstva težke telesne poškodbe. Dne 9. julija t. l. zvečer vračal se je čevljar Janez Markovič iz krčme domov. Pred hišo se je nekoliko pomudil in slišal svojega pasterka Tomaža Fistra; tega je spravil domu in ker fant ni hotel ubogati, prikel ga je Markovič za roko, da bi ga spravil v hišo. Sedaj pa se je Fistrov tovariš France Kristan začel umeščati, ter Markoviča pehati. Markovič je zapazil, da ima Kristan nož v roki, začel se je torej umikati proti pragu, da bi prišel v vežo. Ravno pred hišnimi durmi pa ga je — kakor pravi obtožba — vrezal Kristan z nožem po levih sprednjih leh teh s tako močjo, da je prerezal vse mišice. Markovič vsled tega ne more več prstov gibati in torej tudi ne več svojega čevljarskega poklica opravljati. Obdolženec je v preiskavi kakor tudi pri včerajšnji obravnavi dejanje odločno tajil. Porotniki odgovorili so na vprašanje, je li Kristan krv budodelstva težke telesne poškodbe, s 7 glasovi „da“, s 5 glasovi „ne“; ker torej krvide nista potrdili dve tretjini glasov, je sodišče Kristana oprostilo.

— Obravnavo proti Francetu Hriberniku zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe, ki je bila tudi za včeraj napovedana, odložila se je do približno porotne sesije. — Danes vršila se je obravnavo proti bivšemu pomožnemu sprevodniku Franu Peteaniju, katerega državno pravdništvo dolži, da je v noči od 10. na 11. junija t. l. pri Št. Peterskem mostu v Ljubljani Predovičevga hlapca Ignacija Valentina s kamnom po glavi udaril, ga potem oropal in ga hotel vreti čez most v Ljubljanico, da pa je potem zbežal, ko sta se približala dva domu vracajoča se gospoda. Obtoženec taki dejanje odločno, priče, posebno glavna priča Ignacij Valentin, pa isto tako odločno trdě, da je le Peteani ona oseba, ki je Valentina oropal. Pri zaključku današnjega lista obravnavo še ni končana. Obširno poročilo priobčili budem jutri.

— (Umetno rezbarsko delo.) Imeli smo priliko ogledati si krasno izdelan velik okvir, ki je res umetno delo 65 letnega Italijana g. Marka Zanardi iz Tezze pri Trevisi. Umetnik, ki je bil prost mizar, je samouk v rezbarstvu in je delo izvršil iz jednega kosa lesa prav dovršeno. Potreboval je za to dve leti. Okvir kaže v bogati ornamentiki listje, cvetje, klasje in razne živalce vse prav natanko izrezbano. Jednako delo imel je izdelovatelj predložiti l. 1861 cesarju našemu v Coneglianu in dobil za to dovoljenje, da sme omenjeno delo izigrati v javni loteriji na Dunaju. Zdaj je siromak opešal na očeh in si služi s svoj kruh z razkazovanjem zadnjega svojega umotvora, ki je po sodbi moža strokovnjaka zelo trudopolno delo in vsekakso zanimivo.

— (Tedenški izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske) od 19. do 25. novembra. Novorojencev je bilo 20 (= 32,76 %), umrlih 17 (= 27,56 %), mej njimi so umrli za škrlatico 1, za jetiko 2, za vnetjem sopilih organov 1, za želodčnim katarom 1, vsled mrtvouda 1, vsled starostne oslabelosti 3, za različnimi boleznimi 8. Mej umrli je bilo tujcev 7 (= 41,1 %), iz prejšnjih tednov 1, iz zavodov 5 (= 29,4 %). Za infekcijo boleznimi so oboleli: za oseptnicami 1, za škrlatico 3, za vratico 1.

— (Zdravstveno stanje.) Legar v občini Preserje, Ljubljanske okolice ponebuje in je samo še 11 bolnikov. Če bi prebivalstvo bilo bolj pristopno zdravniškim svetom in bi kaj več storilo, da se zatre bolezen, bila bi že davnio prenehala populacija.

— (Z Notranjskega) se poroča, da je posebno veliko snega padlo okoli Logatca, Riske in Postojne in je železniški promet bil jako oviran. Tudi brzojav trpel je malo časa vsled mnogega snega. Od Divače naprej proti Sočani pa ni skoraj nič snega.

— (Iz Brazilije) vrnilo se je tudi na Kranjsko te dni več rodbin in posamičnih oseb, katere so brezvestni agenti izvabili na daljno pot, obljubujej jim zlate gradove, katere bodo našli v Braziliji.

— (Promet tuje v.) V Radovljiskem okraju je število tujcev vedno največje in se razdele na posamične kraje tako le: V minolem poletji je bilo: V mestu Radovljici 41, na Bledu in v bližnjih vaseh 1825, v Begunjah 58, v Poljčah 52 in v Lescah 50 tujcev, skupaj 2026, mej njimi 1162 moških in 864 žensk. Do 3 dni jih je ostalo 872, do 7 dni 271, vsi drugi pa daje nego teden dni. S Kranjskega jih je bilo 409, z avstrogerskimi dežel 1083 in 634 inozemcev. Postelj za tujce je v Radovljici 6, na Bledu in v bližnjih vaseh 256, v Begunjah 50, v Poljčah 60. Voz za tujce je v Radovljici 6 jednovprežnih in dva dvouprežna, na Bledu 19 jednovprežnih in 9 dvovprežnih, v Begunjah in v Poljčah po 4 jednovprežni. Na Bledu je koncesijoniran vodja za gorske izlete, katerih je 48 oseb naredilo v minulem poletji 27. Na Bleškem jezeru je 48 čolnov.

— (Iz Opatije) se poroča, da je tam mnogo več tujcev nego prejšnja leta. Kopalna sezona neha je še le, ko je okoli 10 t. m. nastopilo hladneje vreme. Gostje, ki so prvič prišli s severa na našo avstrijsko „riviero“, se ne morejo dosti prečuditi ko par ur daleč po železnici — v Ljubljani in naprej — najdejo toliko snega, tukaj pa hodijo lahko v letnih oblekah. Mej odličnimi tukajšnjimi gosti je posebno imenovati srbskega ministerskega predsednika dr. Dokića, kateremu se je zdravje obrnilo dokaj na bolje. Gledališka sezona se boda pričela z novim letom. Bodoče leto utegne se izvršiti vodovod, ki bode Opatiji dovajal čvrsto gorsko vodo z Učke gore. Inženjerji so že začeli s pravljalnimi deli in bode Opatija v kratkem jedino morsko kopališče, ki bode imelo vodovod iz gorskih vrelcev.

— (Skalovje se je odtrgal) nad vasjo Rapulje blizu Grobnika pri Reki in je zasulo strugo Rečice, da je voda začela zastajati. Vsled tega je nesrečna vas Grahovo, ki je že nedavno toliko trpela, zopet v nevarnosti. Prebivalstvo je v velikem strahu, ker se je bati, da se odruši še drugo skalovje, ker je poslednji čas neprestano deževalo.

— (Povodnji na Hrvatskem) V minulem tednu izstopila je Kulpa in preplavila cesto, ki pelje iz Karlovca v Pokupsko. Več vasi je bilo preplavljenih in so prebivalci morali odnesti pohištvo v bližnje ne preplavljene kraje.

— (Dve ponesrečeni raci.) Kakor so nekdaj žerjavi leteli za Ibizom, tako so v neki vasi na Hrvatskem spremljale vaške race kmetskega sina J. Bana, ko je vozil v gozd. Po nesreči prišli sta dve pod teške noge vpreženih volov, ki so ju poobdili. Ban skazal jim je poslednjo čast ognja, to se pravi, spekel je mrtvi raci in ju pojedel. Lastnik rac pa ga je tožil in ker tudi sodišče ni hotelo verjeti romantičnega konca nesrečnih rac, obsodilo je Bana zaradi tatvine na pet dnij zapora in 1 gld. 20 kr. odškodnine.

Prvo krono
družbi sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Za zdravnike.) Međunarodni zdravstveni svet v Aleksandriji v Egiptu oddaje več zdravniških mest za nadzorovalno službovanje v Suezu. Zdravniki morajo imeti specijalne bakteriologičke studije. Plače so odmerjene z 8.000 do 12.000 frankov. Prošnje je pošljati do konca meseca januvara v Aleksandrijo.

* (Na Dunaju umrl je) prelat Sebastian Brunner v starosti 79 let. Pokojni bil je markantna oseba iz časov absolutizma in je igral v isti dobi in tudi še pozneje veliko ulogo kot pisatelj in propovednik.

* (Obsojen bivši državni tajnik.) V Sofiji bil je obsojen na osem let težke ječe bivši tajnik v ministerstvu vnajnih zadev Jovan Panajotov, ker je poneveril državne novce in uničil dokumente. Obsojen je tudi, da povrne poneverjeno vsto. Obnavna pred apelacijskim sodiščem je trajala teden dñ.

* (Hripa) se širi v nekaterih krajih na Nemškem. Na Hessenskem je več nego 10.000 oseb zbolelo za hripo. Tudi v Nasavskem je hripa epidemija postalna.

* (Vse zna.) Pri lovu, ki ga je priredil knez Lichnowsky v Ratiborskem okraju, bil je navzoč tudi nemški cesar Viljem. Ko je mej obedom učanska godba svirala nekatere potnice, vzel je cesar palčico v roko in dirigiral godbo.

* (Velikansk popotnik) je te dni prekočil snežne vrhove Brennerja na potu proti solnčni Italiji, namreč 3 metre visoki in 80 centov tehtajoči slon „Joli“ Ehlebeckovega zverinjaka. Ker železnični hotela prevažati tega sicer prav krotkega velikana, morali so ga po cesti gnati v Italijo iz Monakova, kjer je sodeloval pri oktoberskih slavnostih. Spremlja ga samo jeden čuvaj, pred njim pa bodi voduik, ki svari voznike, da se ne plaže konji.

* (Sleparsva z grenlandskimi znakami.) Poslednji čas začele so pogostoma zahajati v krogu nabiralcev poštnih znakov tudi Grenlandske poštnne znamke (rudeče po 2 skilingu in modre po 4 skilinge), ki so pa sleparska ponarejanja, ker v Grenlandu sploh ni pošte, še manj pa se rabijo znamke. Poštni reči prenašajo domačini v kolonije in misionske postaje in dobé za to kave, kruha ali pa novce. Danska vlada pa prevaža grenlandsko pošto zastonj in jo odpravlja z navadnimi danskimi znankami.

* (Praktično praznovanje spominskega dneva.) V Pensilvaniji v severni Ameriki so sklenili, da se vsako leto jeden dan v jeseni posveti Kolumbovemu spominu, ki se bode praznoval s tem, da se isti dan na javnih prostorih ob cestah in potih v navzočnosti šolske mladine zasajajo sadna drevesa. To je pač jako izborna misel in vredna posnemanja.

* (Aluminium — poroka.) to je najnovješja iznajdba na poli jubilej in rodbinskih slavnostij. Uvrščuje se pa mej srebrno in zlato poroko, praznuje torej $37\frac{1}{2}$ letno zakonsko življenje. Taka slavnost se je vrnila te dni v nekem pruskom mestu. Zakonski dvojici, kateri na čast se je priredil tak jubilej, poklonila so se lepa darila, izdelana iz aluminija.

* (Avstralasko zlato.) Vedno bolj se odkrivajo v Avstraliji nova skladischa zlata in vró iz vseh krajev skupaj kopači, ki prebrskavajo zemljo. Posebno bogata skladischa odkrili so nedavno v Queenslandu in v zapadni Avstraliji, kjer se zlata polne žile kamenja nahajajo na površji, a neizmerni zakladi pa so bržkone pod zemljoi. V jednem samem kraju dobitlo se je iz 14 centov skalovja 132 unc zlata. Tudi v gorah ob izviru reke Mary našle so se velike množine aluvijalnega zlata.

* (Kazni za brutalne soproge.) Neki španski časnik v Las Palmas ima nastopno notico: Na Angleškem je neka postava, ki veli, kako naj se kaznujejo možje, ki grdo ravnajo z ženami: Kdor svoji ženi vrže v glavo krožnik ali skledo in pri tem kolne, plača 10 šilingov globe. Kdor jo s pestjo udari v obraz in ji zlomi nos, plača 15 šilingov. Kdor jo udari v oko, da je veče rudeče, ali pa jo udari tako, da usta krvavé, plača 1 funt. Kdor jo po vsem životu pretepe, plača 1 funt. Kdor jo za lase vlači, kakor kaciga mačka, plača 2 funta. Za dober sunek, ki ji polomi kako kost, 2 funta. Moralna: Španska mati, ne dovoli, da se tvoja hči poroči z Angležem!

Književnost.

— „Slovenski Svet“ ima v št. 22. naslednjo vsebino: Program koalicjske vlade. — O volilni reformi v državnem zboru. — Iz Krčevinskih potočnic. (Elegija.) — Privet Francozom ruskega kmetiča. — Pir. (Pesem) — Iz poezij Lermontova. — Ruska pesem. — Na njenem grobu. (Pesem.) — Zakaj so ljudje živi? — Značaj narodnega junaka u južnih Slovjenih. — Svetozor Hurban Vajansky. — Dopisi. — Ruske drobtalice. — Ogled po slovenskem svetu. — Književnost.

— „Popotnik“, glasilo „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“, ima v št. 22. slednjo vsebino: Spomenica štajerske učiteljske zaveze; — Koprivnik: Šolski vrt; — Korun: Slovstvo; — Listi slovenskega učitelja-kolesarja; — Društveni vestnik; — Dopisi in druge vesti; — Natečaji.

— „Argo“, Zeitschrift für kranische Landeskunde, prinaša v št. 11. slednjo vsebino: A. Müllner: Reiseskizzen aus Italien; — P. v. Radics: Belobung vor dem Feinde 1683, ausgestellt durch Job. Weikhard Freiherrn v. Valvasor; — Dr. V. Supan: Kran's ständische Verfassung vom J. 1818; — P. v. Radics: Uebersicht der Verwaltungs- und Rechtsgeschichte des Landes Kran; — Müllner: Lebensmittelpreise in Laibach zur Zeit der Franzosenherrschaft; — Mittheilungen aus dem Museum. — Pri tej priliki naj omenimo, kar nam je, čitalje jedno prejšnjih številk tega lista, prislo na misel. Dostikrat je bilo že dokazano, kako grdo je nekdaj pačila nemška pisarna slovenska krajevna imena, ko je iz Vrha napravila Schweinberg, iz Senice = Schweinitz, iz Sinje Gorice = Schweinbühel, iz Rateč = Rattendorf itd. A g. kustosu Müllnerju se je vredno zdelo, pognati se v svojem listu str. 176 za stare krvice in budalosti. Meno pač, da je

bolj prav, če se piše Svinja Gorica, namesto Sinja Gorica. Opira se na to, da v dveh uradnih pismih že v začetku našega stoletja stoji pisano „Svinagoritz“ in sklene takó: „Der Hügel dürste daher doch vom reichen Schweinefutter, das seine Eichen einst lieferten, den Namen erhalten haben.“ — Ljudstvo govori: Sinja Gorica in ne drugače. Ničte še ni dokazal, da je ljudstvo ta kraj kdaj imenovalo Svinja Gorica. In „sinja“ ima lep pomen v stari in novi slovenščini. Navedli bi, kaj pravi o „sinjem kamenju“, katero se baje vidi v Sinji Gorici, filolog Miklošič. A tega siromaka nam je ravnokar pohrustal drug filolog v listu „Argo“ str. 169. Da je pa neki telček že koncem prejšnjega stoletja staro pokveto „Schweinbühel“ preložil v „Svinagoritz“, nam je tudi znano. Saj bi bil tudi Rattendorf in Schweinitz lebko prestavil s Podganja Vas in Svinjicu! To pa še vse pride, ako bodo napredovali po Müllnerjevem kopitu. Sinje nebo se usmili takih učenjakov! Še nekaj! Gospod kustos piše v istem listu tudi: „Kause“, „Za zidam“, „Hrušica“ pride od besede „rušiti = zertrümmern“ itd. itd. To slovensko slovenco je gospod gotovo našel v svoji „Aquilini“, ali pa celo v prastari ladiji „Argo“ blizu svoje „Svinje Gorice“. O „Schweineland“, škoda, da si umri!

— Slovenski plesalec. Zbirka raznih narodnih in navadnih plesov. Sestavil, založil in izdal Ivan Umek, plesovodja slovenskih društev v Trstu. Tiskarna Dolenc, 1893. Str. 31 s podobami. V tej knjižici, katero je rodila čutna potreba, se popisuje pregledu in lahko umljivo vse navadni plesi, kakor: polka, mazurka, valček itd. ter sestavljeni plesi: četvorka, lanciers, kotillon, kolo, slovan. Dodane podobe predpostavljajo vse podobe pri četvorki, lanciersu, kolu in slovanu. Knjižica je čedno tiskana, podobe lepo risane in je vredna toplega priporočila. Dobiva se pri pisatelju Via di Romagna št. 6 v Trstu po 35 kr. po pošti.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 30. novembra. V odseku za izjemne naredbe pojasnjeval grof Alfred Coronini v izvrstnem govoru, kako se širi iredentizem na Primorskem ter rekel, da ni bilo treba na Ceškem razglasiti izjemnega stanja, če se izhaja brez njega na Primorskem. Pri glasovanju vzprejel je odsek Fuchsov predlog, da se vzamejo izjemne naredbe in suspenzija porot na znanje, z 12 proti 6 glasom. Herold oglašil minoritetni predlog.

Dunaj 30. novembra. Vsled ponavljajočih se demonstracij zoper profesorja Schanto namerava ministerstvo zaustaviti predavanja na medicinski fakulteti za ves semester.

Lvov 30. novembra. „Dziennik polski“ javlja, da bo vlada svoj načrt volilne reforme, predno pride v državni zbor, predložila deželnim zborom, da izrečejo o njem svoje mnenje.

Rim 30. novembra. V novem ministerstvu prevzame Zanardelli predsedstvo in notranja dela, Saracco unanja dela, Sonino finance, Primerano vojno ministerstvo.

Pariz 30. novembra. Spuller prevzel nalogo, sestaviti novo ministerstvo. Minister notranjih del postane Raynal, finančni minister pa Burdeau.

Bratje Sokoli!
Danes v četrtek 30. t. m.

„Jour-fixe“
v salonu Hafnerjeve pivarne
s prav zanimivim in zabavnim vzporedom, petjem,
deklamacijo, humorističnim berilom in gledališko
igro „Zgubljena suknja“, pri kateri sodelujejo So
kolski diletantje.

Bratje, udeležite se tega večera prav obilno!
Na zdar!
Za zabavni odsek:

Fr. Mulaček. Ambr. Pretoni. Iv. Vernik.

Listnica uredništva.

Gospod Jakob Marn, nadučitelj v Preserji: Potrujemo Vam, da Vi niste spissli notice „Pobožna sleparica“, ki je bila nedavno priobčena v našem listu, in da s to zadevo sploh niste v nikakršni zvezi. — Gospod B. Borut: „Starčeve spomine“ vzprejeli, Hvala! Priobčimo jih v kratkem.

50.000 goldinarjev je glavni dobi ek velike Inomostake 50krajearske loterije. Opozorjamo naše cene, da je žrebanje neprakeno dne 6. decembra 1893.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Tujci:

29. novembra.

Pri Maltiči: Merizzi, Cavar, Strohmehr, Löwenstein, Schacherl, Hohmer, Herzl z Dunaja. — Goldschmidt iz Šteka. — Zitz iz Gorice. — Požene iz Bistrice. — Kaučič, Simon iz Trsta. — Klemenz iz Gradea.

Pri Stomu: Pl. Stanger iz Celovca. — Kleiner, Weiss z Dunaja. — Aufmuth iz Gradea. — Feder iz Berolina. — Schmidinger iz Kamnika. — Müller iz Hamburga. — Pachleitner iz Linca. — Pečile, Buglo iz Vidina.

Pri Južnem kolodvoru: Goljevček iz Gorice. — Czissarz z Dunaja.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močkrina v mm.
7. nov.	7. zjutraj	46.5 mm.	-8.2°C	brevz.	megla	
9. nov.	2. popol.	45.1 mm.	0.0°C	sl. vzh.	jasno	0.00 mm.
9. nov.	9. zvečer	44.7 mm.	-3.8°C	sl. vzh.	jasno	

Srednja temperatura -4.0°, za 5.8° pod normalom.

Dunajska borza

dne 30. novembra t. l.

Skupni državni dolg v notah	97 gld. 55 kr.
Skupni državni dolg v srebru	97 " 25 "
Avtirska zlata rента	117 " 65 "
Avtirska kronska renta 4%	96 " 85 "
Ogerska zlata renta 4%	116 " 10 "
Ogerska kronska renta 4%	94 " 15 "
Astro-ogerske bančne delnice	1004 " — "
Kreditne delnice	342 " 50 "
London vista	124 " 35 "
Nemški drž. bankovci za 100 mark	61 " 10 "
20 mark	12 " 24 "
20 frankov	9 " 9 1/2 "
Italijanski bankovci	42 " 90 "
C. kr. cekini	5 " 88 "

Dne 29. novembra t. l.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	144 gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	197 " 50 "
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	129 " 50 "
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	122 " — "
Kreditne srečke po 100 gld.	197 " — "
Ljubljanske srečke	24 " 25 "
Rudolfove srečke po 10 gld.	24 " — "
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	153 " 50 "
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	265 " — "
Papirnatи rubelj	1 " 30 "

Dr. Friderika Lengiel-a

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrta njeno deblo, je od paunice znan kot najizvrstnejše lepotilo; ako se pa ta sok po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potom kot balzam, zadobi pa čudovit neneček.

Ako se namaže zvečer žujim obraz ali drugi deli polti, **oči se že drugi dan ne zmatne luskine od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.**

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kozave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podekuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogorce, nosno rudečino, zajedce in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred **gld. 1.50.** (234—19)

Dr. Friderika Lengiel-a

BENZOE-MILO.

Najmilješe in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašča pripravljeno, 1 komad **60 kr.**

Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkoczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vspremjena W. Heun, Dunaj, X.

V „Národní Tiskarni“ v Ljubljani

sta izšla:

Stenski koledar za 1. 1894.

Cena 25 kr., po pošti 28 kr.

Skladni koledar za 1. 1894.

Cena 50 kr., po pošti 55 kr.

Koledarja se dobivata v „Národní Tiskarni“, pri g. A. Zagorjan-u in pri drugih knjigotržcih.

Stenografa

zmožnega popolnoma slovenske in nemške stenografije, **vzprejmem takoj za dobro plačo.**

Dr. V. Krisper
(1187—2) advokat v Ljubljani.

Loterijska pisarica se vzprejme. (1182—2)

Kje? pove upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Spreten

zastopnik za Kranjsko

se išče za žganjarijo, ki je na dobrem glasu.

Ponudbe naj se pošljajo pod „1000“ upravnštvo „Slov. Naroda“. (1163—9)

Prodajalnica mešanega blaga z blagom vred

v za trgovino jako ugodnem kraju na Dolenjskem, kjer so najboljši živinski semnji, z letnim prometom 8000 do 10.000 gld., se radi **bolezn takoj prodna.** Kupnina je **2000 gld.** — Ponudbe naj se pošljijo pod šifro „V“ v Krško na Dolenjskem. (1193—1)

Pristno štajersko slivovko, najfinješi vinski tropinovec in tropinsko žganje prodaja (1163—9) žganjarija Rajmunda Wieser-ja v Hočah pri Mariboru, Štirska.

Gostilna „Pri Kankertu“

v Spodnji Šiški se dá s februarjem mesecem 1894 v najem ali na račun.

Več se izvira pri gospodu G. Šusteršču na Glineah pri Ljubljani. (1180—2)

Na najnovješi in najboljši način umetne (694—43)

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombiranje in vse zobne operacije, — odstranjuje zobozdravnik A. Paichel,

poleg čevljarskega mostu, v Köhler-jevi hiši, I. nadstr.

Pristno Brnsko sukneno blago za obleke.

Odstršek m. 3 10 gld. 4.80 iz dobre
dolgi, za popolno gospoško oblike

suknino, hlače in telovnik stane te

gld. 6.— iz fine gld. 7.75 iz fineše

telovnik stane te gld. 10.— iz najfinješe

pristne ovje

telovnik votne.

Blago za zimske suknje, suknje za lovsko

obleke, nevaljano suknje (oden). Kammgar

za suknje in hlače v najlepši izbiri, meter po gol-

dinarjev 2.50 do gld. 6.25, in vse vrste suknenega

blaga, razpošilja proti povzetju kot realno in solidno

znamo skladische suknenega blaga

(1016—16)

znamo skladische suknenega blaga

CHOCOLAT MENIER

Največja tovarna na svetu!

Vsak dan se proda: (1148-3)

50.000 kilo.

Dobiva se v vseh specerijskih, delikatesnih prodajalnicah in konditorijah.

Fran Košak
Minka Košak rojena Gusell
poročena.

Grosuplje

dné 29. novembra 1893.

Škofja Loka

Mesto druzega naznanila. (1192)

Zahvala in priporočilo.

Podpisani naznanjam p. n. slavnemu občinstvu, da budem svoj
obrt, ki sem ga izvrševal do sedaj v Špitalskih ulicah št. 7
s početkom 1. decembra nadaljeval v čisto novih prostorih

v Kolodvorskih ulicah hiš. št. 24

(Zoppitscheva hiša).

Izrekajoč častitim svojim dosedanjim naročiteljem najtoplejšo
svojo zahvalo za dosedaj mi izkazano naklonjenost, prosim, da bi mi
isti tudi nadalje ohranili svoje zaupanje.

Dobil se bode dvakrat na dan sveži kruh, kakor tudi ržen
kruh in vsake vrste kruh na vago po najnižjih cenah.

Pekel budem vsak dan ob 7. uri domač kruh.

Na zahtevanje pošljem vsako uro kruh na dom.

S spoštovanjem

Jakob Velkavrh
pekovski mojster.

(1178-2)

Richterjeve sidro-omarice s kamenčki za gradnjo hišic

so steli ko prej nedoseženo ter so najpri-
ljubljene že božično darilo otrokom,
ki so čez tri leta starci. Tudi so cenejše,
nego vsako drugo darilo, kajti one trpijo
mnogo let in jih je moč celo po dalj-
šem času popolniti in povečati. Pristne
sidro-omarice s kamenčki za

gradnjo hišic itd.

reprezentujejo jedino igro, ki je v vseh
deželah žela nepristransko pohvalo,
in katero vsak, ki jo pozná, iz prepiranja
dalje priporoča. Kdor se se ni seznanil s
tem sredstvom, da se otrok igraje se pri-
jetno zabava, kateri igri skoraj ni najti pri-
mere, naj si naroči čim hitreje od podpi-
sane firme novi bogato ilustrovani
cenik in naj čita v njem natisnena mne-
nija, ki so izredno laskava. — Priku-
vanji blagovoli naj se izrecno zahtevati:

Richterjeve sidro-omarice s kamenčki za gradnjo hišic
(Richter's Anker-Steinbaukasten) in naj se odločno odkloni vsaka
omarica brez tovarniške znakne sidra; kdor to ne storí, dobi lahko
posnetek, ki je menj vreden. **Pristne sidro-omarice s kamenčki**
za gradnjo hišic se dobé za ceno 35 kr., 70 kr., 80 kr. do 5 gld.
in više in so v zalogi

v vseh finijsih trgovinah z igračami.

Novo! Richterjeve strpljivestne igre: **Jajce Kolumbovo, strelovod, teši-**
telj v Jezi, preganjalec muh ali trm, Pythagoras itd. **Novi zvezki**
sodržujejo tudi večzamislive zadáce za dvojne igre. Cena igri 35 kr. Pristno
samo s sidrom! (1145-6)

F. Ad. Richter & Cie.,

I. avstro ogerska c. in kr. priv. tovarna sidro-omarice s kamenčki za grajenje hišic
Dunaj, I., Nibelungengasse 4, Rudolstadt, Norimberk, Olten, Rotter-
dam, London E. C., New-York.

Gostilna „Pri avstrijskem cesarju“.

Od jutri 17. novembra naprej vsak petek in sredo
različne sveže

morske ribe.

Priporočam čast. p. n. občinstvu in gostom najboljšega
črnega istrijanca, kakor tudi sladkega prosekarja in
izvrstno bržanko ter hrvatska in dolenjska vina.

Steinfeldsko marčno pivo priznano dobra ku-
hinjaj poštene cene.

Zakurjeno kegljišče je p. n. gostom na razpolaganje.

Za obilni obisk se priporoča s spoštovanjem

J. Tosti, restavratér.

Vinska dražba pri Veliki Nedelji!

V torek dné 5. decembra t. l.

se bode pri graščini Velikonedeljski po priliki

800 hektolitrov graščinskega in cerkvenega vina

v kleti graščine Velikonedeljske brez posode proti gotovi plači po
javni dražbi oddajalo.

Začetek dražbe je ob 11. uri predpoludnem, kadar pride
poštni vlak.

Oskrbništvo graščine Velikonedeljske

dné 23. novembra 1893.

Ant. Jesih, oskrbnik.

Za Miklavža in Božič!

Največja zaloga, najnižje cene.

Podpisana opozarjam slavno občinstvo in p. n. častite gg. trgovce
na svojo izdatno povečano

zalogo sladčic

itd. lastnega izdelka, katere sladčice prodajam po kolikor mogoče nizki ceni.

Nad 400 vrst bonbonov in drugih sladkornih izdelkov od
navadnih do najfinjejših vrst se nahaja vedno v zal. gr.

Lepe škatljice (Bonbonière, Atrappe, napoluené s sladči-
cam), pričerna dirla odraslim osebam.

Tudi naročila na torte in fine pecivo izvršujem točno in se
slednje dobiva sladarni dan sveže, počeni s 1. decembrom.

Jamčim za to, da je vse moje blago izdelano iz samega sladkorja
brez vsake druge zmesi, kakor se to često nahaja drugod.

Vsa, tudi najnajvišja naročila izvršujem hitro in vestno. — Veletržem
posebno ugodne cene.

Prosim vse p. n. častite naročnike, kateri še niso poslali svojih
cenjenih naročil, da im ista prej ko mogoče dopošljejo, da jim zamorem
pravočasno in po želji ustredi.

Pravatna naročila izvršujem le proti povzetju.

(1159-4)

S spoštovanjem

Josipina Šumi

v Ljubljani, Kongresni trg št. 13, (Fišerjeva hiša).

Velika Inomotska 50-krajc. loterija.

**Žrebanje že
v sredo!**

Glavni dobitek 50.000 goldinarjev.

Srečke po 50 kr. priporoča **J. C. MAYER** v Ljubljani.

(931-12)